

Yttrande över delbetänkande Vissa förändringar i jaktlagstiftningen SOU 2025:32

Er beteckning: LI2025/00742

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att utredningen är väl genomförd och kan tillstyrka de flesta av de föreslagna författningsändringarna. Dock finns delar där Länsstyrelsen ställer sig tveksam.

Länsstyrelsen anser att förslaget om förenkling av skyddsjakt efter klövvilt och vissa andra däggdjur är för långtgående. Länsstyrelsen anser bland annat att allt för generösa möjligheter till skyddsjakt riskerar att underminera den ordinarie förvaltningen av klövviltstammarna.

Länsstyrelsen menar att implementering av ett nytt system för finansiering av flerartsförvaltning inte är lämpligt innan en modell för flerartsförvaltning är konkretiserad och system för fördelning av medel är fastställd. Vidare ställer sig Länsstyrelsen tveksam till om förvaltningen, som bidrar med samhällsnyttor, fullt ut ska bekostas av jägarkollektivet.

Författningsförslag

Nedan kommenteras de författningsförslag som Länsstyrelsen vill lägga extra vikt vid.

Författningsförslag som inte kommenteras särskilt har Länsstyrelsen inga synpunkter på.

1.1 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

9 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Problemet att finna lagstöd för att spåra och avliva vilt som uppenbart lider aktualiseras med jämna

mellanrum. Länsstyrelsen anser föreslagen lydelse är väl avvägd. Länsstyrelsen delar bedömningen att enbart jakträttshavare bör ha rätt att söka efter och förfölja sådant vilt som kan antas vara så skadat eller bör avlivas av djurskyddsskäl.

12 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen har beslutat om föreskrifter gällande jakt på allmänt vatten i Gävleborgs län och dessa möjliggör jakt för personer som äger fastighet i länet. Förslaget som presenteras är mer långtgående då det tillåter att jakt på allmänt vatten bedrivs även av EU- och EES-medborgare. Länsstyrelsen är medveten om att det kan finnas en oro i mer tätbefolkade län att möjligheten till jakt riskerar att överutnyttjas, men bedömer att länsstyrelsens möjlighet till begränsningar av jakten som föreslås är positiva och bör ge tillräckliga verktyg för att vid behov vidta åtgärder.

24 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget är helt nödvändigt för att kunna utveckla vargförvaltningen i den riktning som regeringen önskar. Utan lagstöd för att fånga, märka och undersöka varg är genetisk förstärkning genom flytt av varg omöjlig.

41 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget till dess att en ordentlig utredning gällande finansiering av framför allt klövviltsförvaltningen genomförts. Länsstyrelsen utvecklar sitt ställningstagande ytterligare under berörda paragrafer i jaktförordningen.

1.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

40 kap. 7 f §

Länsstyrelsen anser att sekretessen bör utökas och röra ärenden kopplat till samtliga stora rovdjursarter. Att det hittills varit i ärenden kopplade till varg där inblandade utsatts för hot om våld eller trakasserier utesluter inte att personer inblandade i ärenden rörande andra stora rovdjur kan komma att drabbas.

1.5 Förslag till förordning om ändring i jaktförordningen (1987:905)

23 a §

Länsstyrelsen vill påpeka att jakt efter fåglar för att förhindra skada på "annan egendom" strider mot artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

23 b §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget kommer att vara till hjälp i de fall stora rovdjur behöver avlivas för att förkorta lidande. Länsstyrelsen har vid flera tillfällen erfarit att allmänheten inte vågat utnyttja möjligheten att avliva stora rovdjur (varg) med stöd av nuvarande lydelse av 40c § jaktförordningen. Möjlighet att fatta beslut om skyddsjakt av djurskyddsskäl kommer att minska lidandet för skadade eller sjuka stora rovdjur.

28 d §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen anser det mycket viktigt att även rovdjur påskjutna med stöd av 28–28 b §§ ska anmälas. Länsstyrelsen behöver i förvaltningen ha kännedom om skadade och möjligen döda rovdjur. Anmälningsskyldigheten ger även skytten en trygghet om dött rovdjur med skottskador senare påträffas. Då kan förhoppningsvis illegal jakt uteslutas om rapport om påskjutet djur inkommit tidigare.

29 a §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Länsstyrelsen är fullt medveten om de skador som växande stammar av klövvilt kan medföra och inser att det kan innebära stora utmaningar för framför allt jord- och skogsbruk. Länsstyrelsen anser dock att föreslagen lydelse är allt för långtgående och bland annat riskerar att försvåra den planerade förvaltningen av älg och kronhjort.

Länsstyrelsen ser en potentiell konflikt mellan de som söker skyddsjakt och skötselområden för älg och kronhjort. Utökade möjligheter till skyddsjakt medför en risk att en större andel djur fälls på skyddsjakt. Då det finns en osäkerhet i var skyddsjakt kommer att bedrivas riskerar detta att försvåra den planerade

ordinarie förvaltningen och därmed skötselområdenas arbete. Utökade möjligheter till skyddsjakt riskerar även att minska intresset för att delta i långsiktig förvaltning av klövviltet. Långsiktig planerad förvaltning är det enda sättet att över tid reglera storlekarna av viltstammarna och minska viltskador över större områden. Länsstyrelsen ser även en risk att beslut om skyddsjakt försämrar samverkan och dialogen inom klövviltsförvaltningen. Länsstyrelsen bedömer att många av besluten om skyddsjakt efter klövvilt kommer att överklagas av förvaltnings- eller skötselområden, och att domstolarna därmed kommer ha en större roll i viltförvaltningen.

Antalet ansökningar om skyddsjakt efter de arter som berörs av förändringen är i dagsläget få inom länet. Risker är, som utredaren skriver, att ansökningarna skulle öka med ett lägre ställt krav på skada. Detta skulle leda till en ökad arbetsbelastning och kräva mer resurser. Att ett lägre ställt krav på skada per automatik förenklar handläggningen, som utredaren antar, är inte en självklarhet särskilt inte innan praxis och eventuell vägledning finns. Att bedöma huruvida en skada är av ingen eller ringa betydelse kan möjligen vara svårare att bedöma än när en skada är allvarlig.

Det faktum att "skada" avser alla typer av skador riskerar medföra att länsstyrelserna kommer att få hantera en större mängd triviala ärenden. Även ärenden där skyddsjakt sannolikt inte är en lämplig eller rimlig lösning.

Länsstyrelsen ställer sig frågande till att helt ta bort kravet om att andra lämpliga lösningar ska prövas samtidigt som man sänker nivån av skada som krävs för att skyddsjakt ska kunna beviljas från allvarlig till enbart skada. Utredaren skriver att "andra lämpliga förebyggande åtgärder än jakt fortsatt har en viktig roll i viltförvaltningen", men utan krav minskar incitamenten att prova dessa innan skyddsjakt söks.

32 a §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Som tidigare nämnts är förändringen helt nödvändig för att de förvaltningsåtgärder för varg som föreslagits ska vara möjliga att genomföra.

47 §

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Möjligheten till föreskrifter för att begränsa jakt i känsliga områden är nödvändigt om jakt på allmänt vatten blir tillåten efter anmälan.

49 §, 52 a §, 52 b § och 52 d §

Länsstyrelsen anser att innan förslaget kan implementeras måste fördelning av medel och exakt vad som ska finansieras utredas vidare.

Länsstyrelsen är positiv till en finansiering av flerartsförvaltning som inte bygger på älgvårdsfonden. Förslaget till höjning av viltvårdsavgiften är inte oskälig. Men då det råder stor osäkerhet kring hur en framtida flerartsförvaltning ska utformas och vad en sådan kommer att kosta är det osäkert om höjningen är tillräcklig. Länsstyrelsen delar utredarens ifrågasättande huruvida det är rimligt att jägarkollektivet fullt ut ska finansiera ett system som bidrar med samhällsnyttor.

Vidare görs antaganden om att länsstyrelsernas kostnader skulle minska som följd av minskad administration av fällavgifter mm. Denna kostnadsminskning bedömer Länsstyrelsen vara marginell. Förslaget att höja viltvårdsavgiften ges för att finansiera flerartsförvaltning av klövvilt. En höjning av viltvårdsavgiften ska enligt förslaget kompensera inkomstbortfallet från uteblivna fällavgifter för älg. Då administrationen av älgjakten kvarstår kommer höjningen av viltvårdsavgiften sannolikt att till största del finansiera älgförvaltningen. Det vill säga, det finns en risk att övrig klövviltsförvaltning och därmed flerartsförvaltning även fortsättningsvis kommer att vara underfinansierad. För att hitta balans i finansiering av länsstyrelsens totala arbete med viltförvaltning och för att kompensera för den samhällsnytta som det allmänna får åtnjuta genom jägarkollektivet, bör finansieringen via viltvårdsavgiften också kompletteras med en finansiering via allmänna medel. Förslagsvis genom en ökning av länsstyrelsens förvaltningsanslag som öronmärks till länsstyrelsens arbete med viltförvaltning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med vilthandläggare Simon Viklund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.